

Башкорт теле буйынса 7-8 сыныф укыусылары өсөн
өлкә олимпиада һораулары һәм эштәре. 2023-2024 укыу йылы

1. Тексты укы, уны рус теленә тәржемә ит. *Туған* һүзенң синонимдарын текстан язып ал.

Кем ул туған?

Туған – иң якын кеше.

Бер җайла кешеләрен, ағай-энене, кәрзәштәрзе, ырыуаштарзы, нәсел-нәсепте туған тип йөрөтәләр.

Туғандарың һинен бер өйзә, бер ауылда, бер калала, бер республикала, бер илдә йәшәй. Алыскарак китәләр, улар бер-береһен һағына, кайғырта.

Элек-электән халлктккыбыз туғанлықтың ни тиклем кәзерлн икәнәт якшы белгән, был турала йырзар, әкиәттәр, мәкәлдәр сығарған. Бына шуларзың бер нисәһе:

Туғандарзың татыулығы байлыктан артык.

Ете ауылда ете кәрзәшен булһын.

Астан үлһән дә ата-инәнде ташлама!

Ике туған араһына ят инмәс. (К.Мәзиттән.)

2. Текстан кушма һүзәрзе язып ал, яһалыу юлдарын билдәлә.

3. *Туған* һәм *тыуған* һүзәренен семантик айырмаһын аңлат. Бындай һүзәр тел филемендә нисек атала?

4. *Туған* һәм *тыуған* һүзәрзе менән һүзбәйләнәштәрзе рус теленә тәржемә ит.

Якын туған -

тыуған ер –

Бер туған апайым -

Тыуған ил -

Ике туған кустым -

тыуған көн -

Туған тел –

тыуған ауыл

5. *Туған*, *тыуған* һүзәренен антонимдарын табып яз /әгәр булһа/. Антонимдар менән һүзбәйләнәштәр төзөп яз.

6. Беренсе бағанаға туғандар рәтенә ингән һүзәрзе язып ал, икенсәһенә – нәсел-нәсеп рәтенә карағандарзы.

Өләсәй, апай, килән, кайны, ағай, олатай, катын, һенлә, балдыз, кейәү, жоғағый, ейән, ир, кәйнә, ейәнсәр, эне.

7. Текстан кушма һөйләмдәр язып ал, уларзың төрөн билдәлә.

8. *Туған* һүзенә тамырзаш һүзәр табып яз. Уларзың яһалыу юлын билдәлә. Рус теленә тәржемә ит.

9. Һораузарға тулы яуап бир. Һандарзы һүз менән яз.

Һиңә нисә йәш? Һинен җайләндә нисә кеше? Кемдәрен бар? Олатайыңа, өләсәйеңә нисә йәш? Уларзың исемдәре кем? Исемдәре нимә аңлата? Атай-әсәйеңдең исемдәре нимә аңлата? Үзеңдең исемен нимә аңлата? Уны һиңә кем бирбе? Исемен есеменә тура киләме?

10. *Бер кылдан аркан ишеп булмай*. Мәкәленең мәғәнәһен аңлатып бәләкәй инша яз.

**Вопросы и задания областной олимпиады по башкирскому языку для учащихся
7-8 классов**

1. Прочитайте текст. Переведите его на русский язык.
2. Найдите имена числительные и определите их разряд.
3. Определите, каким способом образованы указанные слова.
4. Прочитайте предложение, определите вид односоставного предложения.
5. Определите степень сравнения указанных имен прилагательных.
6. Прочитайте предложение, определите тип сложного предложения.
7. Выпишите из текста качественные прилагательные и подберите к ним антонимы.
8. Прочитайте предложение, определите синтаксическую функцию указанного числительного.
9. Определите значение слова в данном словосочетании. Переведите словосочетания, определите степень расхождения семантики одного и того же слова в разных словосочетаниях.
10. Напишите, опираясь на текст, мини-сочинение.